

Směrnice č. 3/2010

**o zpracování účetnictví v rámci účetní jednotky
Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. v. i.
v roce 2010**

1 POPIS ÚČETNÍ JEDNOTKY

Zřizovatelem Ústavu experimentální botaniky AV ČR, v. v. i., (dále jen „ÚEB AV ČR“) je Akademie věd ČR. ÚEB AV ČR vznikl ke dni 1.1.2007 na základě zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, v platném znění, a je nástupnickou organizací Ústavu experimentální botaniky AV ČR. ÚEB AV ČR je právnickou osobou a účtuje v soustavě účetnictví. Dle Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, je ÚEB AV ČR samostatnou účetní jednotkou.

Obecně závazné předpisy upravující rozsah a způsob vedení účetnictví účetní jednotky ÚEB AV ČR, u které hlavním předmětem činnosti není podnikání. Legislativní normy, které nejvíce ovlivňují účtování účetní jednotky ÚEB AV ČR jsou především následující:

- a) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění,
- b) Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č.563/1991Sb., o účetnictví, v platném znění,
- c) České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Tento vnitřní předpis spolu s vnitřním předpisem o oběhu účetních dokladů vytváří systém zpracování účetnictví v účetní jednotce a podmiňuje úplnost a průkaznost účetnictví.

2 ÚČTOVÁNÍ V ÚČETNÍ JEDNOTCE ÚEB AV ČR

ÚEB AV ČR využívá pro zpracování finančního účetnictví informačně ekonomický systém iFIS od společnosti BBM s. r. o. Účetnictví za účetní jednotku ÚEB AV ČR zpracovává centrálně technicko-hospodářská správa ÚEB AV ČR.

Účetní jednotka ÚEB AV ČR dodržuje při zpracování účetnictví povinnost vést odděleně:

- a) hlavní, další a jinou činnost
- b) výzkumný záměr a výzkumné projekty
- c) institucionální, účelové prostředky a mimorozpočtové
- d) daňově účinné a neúčinné náklady a výnosy
- e) investiční a neinvestiční prostředky

3 ÚČTOVÁ OSNOVA A ÚČETNÍ ROZVRH

Zřizovatel prostřednictvím svého zástupce Kanceláře Akademie věd (dále jen „KAV“) určuje centrálně povinnou metodiku pro rozlišování zdrojů financování. Součástí této metodiky je také závazná účtová osnova a účetní rozvrh na úroveň syntetických účtů, v některých případech jsou povinná místa analytických účtů. Závazné analytické účty jsou určeny zejména pro účtování nákladů a výnosů, kde jejich členění kopíruje strukturu nařízenou Ministerstvem financí ČR. Účetní rozvrh stanovený zřizovatelem pro kalendářní rok 2010 tvoří Přílohu č. 1.

Tento účetní rozvrh je dále upravován pro potřeby účetní jednotky, přičemž změna může být provedena pouze písemně před termínem měsíční účetní závěrky, tj. k 15. dni v měsíci a tento upravený účetní rozvrh musí respektovat účetní rozvrh stanovený zřizovatelem. Účetní rozvrh spravuje za účetní jednotku ÚEB AV ČR hlavní účetní. Platný účtový rozvrh je uveden v číselníku systému iFIS.

4 ZÁKLADNÍ ANALYTICKÉ ČLENĚNÍ FINANCOVÁNÍ

Základní členění hospodaření vycházející z požadavku zřizovatele je členění podle typu akcí. Ekonomický odbor KAV (dále jen „EO KAV“) stanoví závazné členění zdrojů finančních prostředků na činnost veřejných výzkumných institucí. K tomuto účelu slouží tzv. typy akcí. Typ akce se v účetním systému iFIS označuje třemi číselnými znaky. První pozice určuje činnost (hlavní, jiná, další), druhá pozice určuje zdroj finančních prostředků a třetí pozice není prozatím využita - je zastoupena hodnotou nula. (Zvláštním typem akce je vazba na číselník zaměstnanců - TA 890).

Článek určuje primárně typ poskytovatele zdrojů financování, zatímco zdroj určuje původ finančních prostředků z pohledu rozpočtu zřizovatele.

4.1 Přehled článků

- 00 – Zahraniční granty, dary a ostatní prostředky rezervního fondu
- 01 – Granty Grantové agentury AV ČR
- 02 – Program Nanotechnologie pro společnost
- 03 – Granty Grantové agentury ČR (§10 zákona 130/2002 Sb.)
- 04 – Projekty ostatních poskytovatelů (§10 zákona 130/2002 Sb.)
- 05 – Dotace na činnost (nezahrnuje článek 6)
- 06 – Program podpor y projektů mezinárodní spolupráce AV ČR (na činnost)
- 07 – Zakázky hlavní činnosti (zdrojem není Státní rozpočet ČR)
- 08 – Režijní náklady
- 09 – Výzkumné záměry a podpora výzkumných organizací

4.2 Přehled zdrojů financování

0 rozpočtové zdroje institucionální

1 rozpočtové zdroje účelové

2 mimorozpočtové zdroje

V systému iFIS se články používají v jedné z analytik, kterou je komplexní položka (dále také „KP“), která je čtyřmístná. První dvě pozice jsou centrálně dané nařízenými články EO KAV tj. 00 – 09, další dvě pozice jsou volitelné v rámci konkrétního článku podle potřeb účetní jednotky.

Rozlišení článků a zdrojů je nutné zejména kvůli potřebě členit náklady a výnosy podle původu prostředků a nutnosti vykazování čerpání prostředků jednotlivým poskytovatelům dotací.

4.3 Účtování na články a zdroje

4.3.1 Hlavní činnost – institucionální prostředky – články 8 a 9, 5 a 6

S tímto typem financí souvisí provozní dotace na výzkumný záměr (článek 9), dotace na činnost organizace (článek 5), na program podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR (článek 6).

U článků 08 a 09 se účtuje Typ akce 100 a KP 08xx, 09xx, 05xx, 06xx

Na článku 9 se sledují skutečné přímé náklady a na článku 8 režijní náklady na výzkumný záměr hrazené z institucionálních prostředků.

Článek 8 může být naplněn jak z institucionálních, tak také z účelových a mimorozpočtových zdrojů. Nepřímé náklady vznikají v souvislosti s každou činností účetní jednotky a proto jsou kryty v přiměřeném poměru ze zdrojů na financování výzkumného záměru, výzkumných projektů, ale i ostatních aktivit hlavní činnosti. Tím lze připustit pro tento konkrétní případ rovněž kombinaci článku 8 a zdroje 0, 1 a 2.

4.3.2 Hlavní činnost – účelové prostředky – články 1, 2

Účtování této oblasti je striktně omezeno pouze na prostředky poskytnuté Akademií věd ČR ze Státního rozpočtu České republiky. Jsou to prostředky přidělované prostřednictvím Grantové agentury Akademie věd, dále prostředky na programy Nanotechnologie pro společnost. U článků 01, 02 se používá vždy Typ akce 110 a Komplexní položky 01xx, 02xx

Pojem „účelové prostředky“ je v tomto kontextu chápán jako účelové, rozpočtové – tj. z rozpočtu AV ČR. Nejedná se tedy o účelové prostředky tak, jak je definuje Zákon č. 130/2000 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje, který zahrnuje pod účelové finance i část mimorozpočtových prostředků, např. granty od GA ČR).

4.3.3 Hlavní činnost – mimorozpočtové prostředky – články 0, 3, 4, 7

Pojem "mimorozpočtové prostředky" je v tomto smyslu chápán jednak z pohledu rozpočtu AV ČR (článek 3 a 4) a dále také z pohledu Státního rozpočtu České republiky (článek 0 a 7).

Článek 7 obsahuje tu část financování účetní jednotky, která spadá podle zřizovací listiny do hlavní činnosti, nicméně jejími zdroji jsou výhradně činnosti financované z neveřejných zdrojů a tyto činnosti nesmějí být

financovány ze zdrojů veřejných. Hospodaření pod článkem 7 nesmí být ztrátové. Na tento článek se účtují výhradně zakázky hlavní činnosti.

U článků 0, 3, 4 a 7 se používá vždy Typ akce 120 a Komplexní položky 00xx, 03xx, 04xx a 07xx.

5 ANALYTIKY PRO VEDENÍ ODDĚLENÉHO ÚČETNICTVÍ NA JEDNOTLIVÉ AKCE

V účetnictví účetní jednotky ÚEB AV ČR jsou používány následující analytiky:

- a) nákladové středisko (NS)
- b) typ akce (TA)
- c) akce (A), tzn. úkol
- d) komplexní položka (KP)

Tyto analytiky jsou zapisovány v řetězci číselných znaků v následujícím pořadí:

NS/TA/A/KP

5.1 Analytika „nákladové středisko“

Nákladová střediska se uvádí ve tvaru 6-ti číslic, kde první 2 číslice jsou vždy „28“ a určují tak účetní jednotku ÚEB AV ČR ve struktuře zřizovatele. Další 4 číslice (3. až 6.) určují přímo konkrétní pracoviště účetní jednotky ÚEB AV ČR. Číselník nákladových středisek je nastaven v systému iFIS a za jeho správu odpovídá hlavní účetní.

5.2 Analytika „typ akce“

Typ akce je kombinace typu činnosti a zdroje financování. První znak udává, že se účtuje o hlavní činnosti, a druhý znak označuje zdroj financování. Typ akce se uvádí ve tvaru 3 číselných znaků a účetní jednotka ÚEB AV ČR používá níže uvedené typy akcí:

“100” pro hlavní činnost institucionální

“110” pro hlavní činnost účelovou

“120” pro hlavní činnost mimorozpočtovou

EO KAV stanoví také označení pro další typy akcí a to konkrétně pro další a jinou činnost. Účetní jednotka ÚEB AV ČR je však zřízena pouze pro hlavní činnost a proto další a jinou činnost neprovozuje a ani o ní neúčtuje.

5.3 Analytika „úkol“

Úkol se uvádí ve tvaru 6-ti číselných znaků, kde první znak označuje článek (používá se pouze 2. číslice označení článku), 2. a 3. znak je pořadové číslo akce a 4. a 5. znak označuje zvykově nákladové středisko, kterému je tato akce přiřazena. V čísle úkolu se objevují pouze poslední 2 znaky z označení nákladového

střediska. 6. znak slouží k analytice úkolu. Číselník úkolů je uložen v systému iFIS a za jeho správu odpovídá hlavní účetní.

5.4 Analytika „komplexní položka“

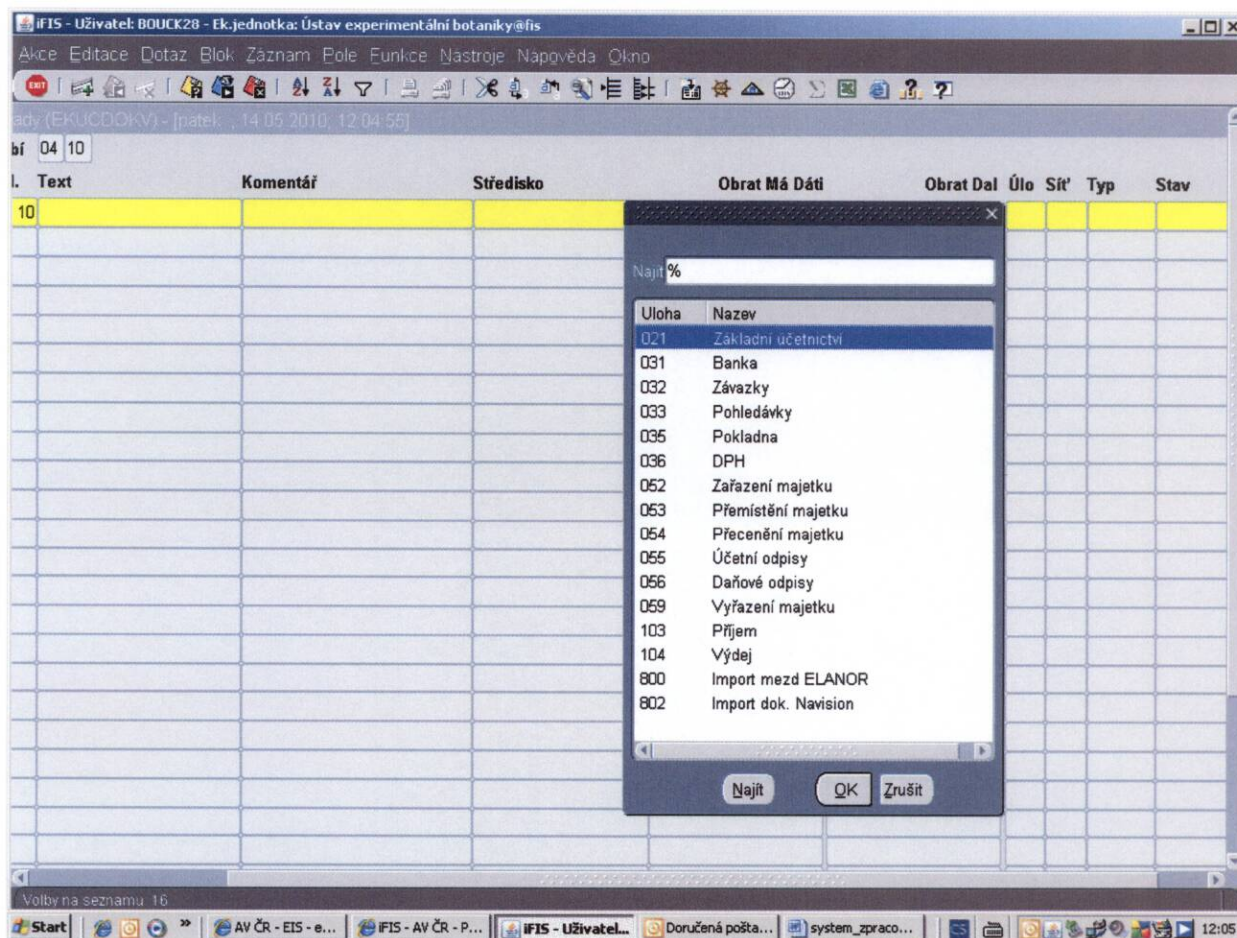
Komplexní položka je tvořena 4-mi číselnými znaky, kde 1. a 2. znak označuje článek (včetně nuly) a další 2 znaky si volí účetní jednotka. Komplexní položka označuje bližší určení zdrojů financování upravené pro potřeby účetní jednotky ÚEB AV ČR. Číselník komplexních položek je uložen v systému iFIS a za jeho správu odpovídá hlavní účetní.

6 SEZNAM ÚČETNÍCH KNIH

Seznam účetních knih, které vede účetní jednotka ÚEB AV ČR, je dán především Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a jejich kompletní výčet i bližší specifikace jsou uvedeny v uživatelské příručce k účetnímu systému iFIS, která je spolu s dalšími manuály a návody pro práci s tímto systémem k dispozici na adrese:

www.eis.cas.cz

Ve iFIS je účetní práce rozdělena do jednotlivých **úloh**:

K jednotlivým úlohám jsou přiřazena práva zaměstnancům ÚEB AV ČR, kteří se systémem iFIS aktivně pracují.

Každá úloha má vlastní číselník pro jednotlivé typy dokladů. Např. úloha „032 Závazky“ má číselník pro faktury tuzemské, faktury zahraniční, faktury investiční apod. V těchto číselnících jsou zadány saldokontní účty vázané k účtování daného typu dokladu, např. tuzemská faktura má nastavený saldokontní účet 3211x a zahraniční faktura 3212x. V rámci těchto typů dokladů se vytvářejí samostatné číselné řady dokladů.

Čísla dokladů jsou desetimístná:

První 2 místa označují rok, další 3 místa číslo deníku a zbylých 5 míst je určeno pro vlastní pořadové číslo dokladu.

V každé úloze se z dokladů vytvářejí účetní doklady, které se přenášejí do vlastního účetnictví, kde jsou zaúčtovány.

Na konci každého měsíčního účetního období musí být všechny doklady, které se vztahují k danému účetnímu období, kontovány a převedeny do účetnictví. Účetní období se v každé úloze samostatně uzavírá. Podmínkou měsíční účetní uzávěrky je uzavření účetního období v každé úloze a zaúčtování všech vytvořených účetních dokladů. Zodpovídá hlavní účetní.

Z principu práce v iFISu vyplývá, že vytváříme účetní knihy:

- 1) DENÍKY:
 - a) specializované deníky podle druhu jednotlivých úloh
 - b) deník, v němž jsou zaúčtovány všechny účetní doklady sledovaného účetního období v chronologickém pořadí.
- 2) HLAVNÍ KNIHU, tj. systematické uspořádání účetních zápisů
 - a) zůstatky účtů ke dni, k němuž se otevírá hlavní kniha,
 - b) souhrnné obraty strany Má Dáti a Dal účtů za kalendářní měsíc,
 - c) zůstatky účtů ke dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka;Analytické účty jsou součástí hlavní knihy (zápisy na syntetických i analytických účtech se provádějí zároveň - jedním vstupem).
- 3) VEDLEJŠÍ KNIHY, které účetní jednotka vytváří:
 - a) knihy analytických účtů podle jednotlivých akcí, resp. úkolů
 - b) knihy podrozvahových účtů - zde sledujeme evidenci DDHM a DDNM, která musí souhlasit s evidencí v úloze majetek.

7 TISKOVÉ SESTAVY ÚČETNÍHO SYSTÉMU IFIS

Systém iFIS umožňuje široké množství tiskových sestav, které jsou využívány především ke kontrole správnosti vedení účetnictví a jeho průkaznosti. Jsou to zejména sestavy saldokontních účtů, přehled bankovních a pokladních zůstatků apod.

Za seznamy účetních knih a seznamy číselných znaků, symbolů a zkratk použitých v účetnictví při označování účtů a při účetních zápisech v účetních knihách a ostatních účetních písemnostech s uvedením jejich významu, i za jejich aktualizaci, odpovídá hlavní účetní.

Účinnost:

Tato směrnice nabývá účinnosti dnem vydání.

V Praze dne 2. června 2010

Doc. RNDr. Eva Zažímalová, CSc., ředitelka

Příloha č. 1 – Účtový rozvrh 2010